

Abstrakt

Cílem této práce je po provedení analýzy vybraných ekonomických a právních aspektů správy středoevropských akciových společností dospět k doporučením, jak systém správy optimalizovat a minimalizovat rizika typická pro středoevropský společenský kontext. Je nepochybné, že oblast *corporate governance* je příkladem bezprostředního prolínání práva a institucionální ekonomie. Aby mohlo být dosaženo optimálního institucionálního uspořádání, je nezbytné mít při vytváření regulace *corporate governance* neustále na mysli ekonomické zákony.

V této práci se proto pokusím podrobit ekonomické a právní analýze českou úpravu systému správy akciových společností a poukázat na některá významná rizika, která jsou s ní spojena. V případových studiích se zaměřím zejména na společnosti, které jsou přímo vlastněny státem nebo které ovládají subjekty, jež se z ekonomického hlediska veřejným korporacím velmi podobají (uplatňují se v nich principy vlastní pro ekonomiku veřejného sektoru). Tyto společnosti jsem si vybral jako příklad pro analýzu, protože s ohledem na jejich specifika se v nich jednotlivá rizika systému správy akciových společností (zejména dobývání renty) projevují nejzřetelněji.

Práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část. V teoretické části se nejprve pokusím nastínit základní východiska problematiky *corporate governance* a popsat systém pramenů práva upravující oblast *corporate governance*, následně se budu věnovat významu finanční krize a její vlivu na vývoj regulace *corporate governance* a na závěr teoretických úvah věnuji pozornost velmi aktuální problematice právní regulace správy akciových společností s významnou majetkovou účastí veřejnoprávních korporací, kde prostřednictvím komparace polské a české právní úpravy upozorním na nedostatky polské i české regulace *corporate governance* společností veřejného vlastnictví.

Praktická část práce je věnována analýze systému správy v jednotlivých akciových společnostech, které jsou buď společnostmi s významnou majetkovou účastí státu, nebo se společností tohoto typu z ekonomického hlediska velmi podobají. V této části nejprve využiji poznatky auditu společnosti Industrial Advisors, s.r.o., abych upozornil na některé závažné nedostatky v systému řízení společností s významnou majetkovou účastí státu v ČR. Následně pomocí případové studie *corporate governance* českého energetického koncernu ČEZ a komparace s polskou petrochemickou společností PKN ORLEN poukážu na existující rizika ekonomického dobývání renty a morálního hazardu v těchto korporacích. Poslední

případová studie je pak věnována aktuálnímu tématu *corporate governance* společnosti SAZKA a zejména pochybením v oblasti transparentnosti řízení této společnosti.

V závěru shrnu skutečnosti, které z předchozích případových studií a komparace s polskou právní úpravou *corporate governance* vyplývají. Cílem této kapitoly je mimo jiné odpovědět na otázku, jak optimálním způsobem promítnout do českého právního řádu zkušenosti, které lze vyvodit z vývoje *corporate governance* v jiných státech.

Cíle této práce lze proto shrnout do následujícího bodového přehledu:

1. Identifikace největších ekonomických rizik aktuální české právní úpravy *corporate governance*.
2. Doporučení vhodných způsobů regulace *corporate governance* obchodních společností veřejného vlastnictví.
3. Zamyšlení se nad otázkou, do jaké míry je vhodné upravovat materii *corporate governance* prostřednictvím *hard law* a do jaké míry postačí úprava v oblasti *soft law*.

